

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Fakultetas	Katedra
ETN 8001	6	VDU Humanitarinių mokslų	Etnologijos ir folkloristikos

Pavadinimas

Etnologijos tyrimų metodologija

Pavadinimas anglų kalba

Methodology of the Research in Ethnology

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Seminarai	1
Konsultacijos	2
Individualus darbas	2

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalykas skiriamas pirmųjų studijų metų doktorantams. Suteikiamos etnologijos metodologijos žinios, palengvinančios tyrimų planavimą, duomenų gavimą, jų apdorojimą ir disertacijos bei mokslinių publikaciją parengimą.

Studijų formos: paskaitos, seminarai, konsultacijos, savarankiškas studentų darbas ir baigiamasis egzaminas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The aim of this course is to introduce the methodology of the research in ethnology for the first year doctoral students. The objective of the course is to present the theoretical and practical knowledge which are necessary for the plan of the research, working with the data, preparing the doctoral thesis and scientific publications.

This course of the program is evaluated through the examinations, which includes lectures, seminars, consultations, student's homework, and final exam.

Turinys

Mokslinių tyrimų metodologija. Etnologijos tyrimų metodai. Folkloristikos tyrimų metodai. Disertacijos tyrimų planavimas. Duomenų gavimo būdai. Duomenų apdorojimas. Reikalavimai disertacijai. Disertacijos medžiagos grupavimo principai. Tyrimų disertacijos tema apžvalga ir įvertinimas. Disertacijos naujų duomenų ir anksčiau paskelbtų žinių santykis. Disertacijos parengimas gynimui. Reikalavimai mokslinėms publikacijoms. Publikacijų parengimas.

Studijų pasiekimų vertinimas

Namų darbas (duomenų sukaupimas, apdorojimas, mokslinio teksto parengimas) – 40% pažymio;

Seminarai - 10% pažymio;

Egzaminas - 50% pažymio.

Literatūra

Kalnius P. Statistikos taikymas etnologijoje. Metodinė priemonė. Kaunas, 1999.

Kardelis K. Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai. Kaunas, 2002.

Kerbelytė B. Etnologinės medžiagos rinkimo metodikos. Metodinė priemonė. Kaunas, 2005.

Mardosa J. Apie metodiką ir metodines priemones. Medžiaga etnografinėi praktikai. Vilnius, 2002.

Merkienė I. R. Šiokiadienių ir šventadienių etnografija. Etnografinių duomenų rinkimo pagrindai. Vilnius, 2007.

Ramanauskaitė E. Šiuolaikinės kultūros fenomenų tyrinėjimai. Metodinė priemonė. Kaunas, 2002.

Observers observed. Essays on Ethnographic Fieldwork. Edited by. G. W. Stocking. Madison, Wisconsin, 1983.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Prof. habil. dr. Romualdas Apanavičius, prof. dr. Gražina Kazlauskienė, doc. dr. Rasa Račiūnaitė – Paužuolienė, Vytauto Didžiojo universitetas, Etnologijos ir folkloristikos katedra, dr. Auksuolė Čepaitienė, Lietuvos istorijos institutas, Etnologijos skyrius

Patvirtinta Etnologijos mokslo krypties doktorantūros komiteto 2011 m. rugsėjo 14 d. posėdžio nutarimu, protokolo Nr. 4.

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Fakultetas	Katedra
EDU 8110	6 ECTS	Socialinių mokslų	Edukologijos

Pavadinimas

AUKŠTOSIOS MOKYKLOS DIDAKTIKA

Pavadinimas anglų kalba

DIDACTICS OF HIGHER EDUCATION

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1 ECTS
Seminarai	1 ECTS
Konsultacijos	1 ECTS
Savarankiškas darbas	3 ECTS

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalykas skirtas analizuoti studijų turinio (curriculum) teorines koncepcijas, ypatingai akcentuojant aukštosios mokyklos didaktikos klausimus. Studijuodami šį modulį doktorantai susipažins su globalizacija ir švietimo kaitos tendencijomis, teorinių ir praktinių studijų metu gilinsis į studijų turinio (curriculum) aukštojoje mokykloje projektavimo, organizavimo ir valdymo tendencijas, principus, pagrindines problemas bei kokybės parametrus, įgis didaktines kompetencijas, reikalingas pradedančiajam dėstytojui.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

Didactics of higher education is an applied branch of education science. The following issues are analyzed in this course: the main phenomena of education and their relationship; the most significant teaching and learning theories; learning by doing. Teaching methods and their applications are covered: lectures, learning in small groups, projects, case studies, discussions, workshops, debates, brainstorming, etc. The other issues are teaching resources; teaching models for effective learning (consecutive and problem based), development of study programs and their logic, goals, tasks and structure; strategies for the development of productive learning environment; open and distance learning; control, assessment and evaluation of study results; assessment systems; problems of study quality assurance at university: dimensions, standards, criteria and methods.

Turinys

Globalizacijos įtaka švietimo sampratai. Mokymosi visą gyvenimą diskursas Europos Sąjungos švietimo politikoje. Trys mokymosi dimensijos kaip daugiasąveikinė švietimo sistema. Universitetinė didaktika - taikomoji edukologijos mokslo šaka. Studijų aukštojoje mokykloje sistema. Studijų pakopos, formos, teikiami laipsniai ir kvalifikacijos. Studijų turinys (curriculum): samprata ir projektavimo metodologija. Mokymosi visą gyvenimą Europos kvalifikacijų sandara ir Lietuvos kvalifikacijų sistema. Studijų krypties reglamentavimo samprata. Aprašų/Reglamentų paskirtis. Pagrindiniai studijų turinio parametrai. Studijų programa – pagrindinius studijų turinio parametrus aprašantis dokumentas. Studijų rezultatai (learning outcomes) grindžiamų programų kūrimo/atnaujinimo/tobulinimo metodika. Studijų turinio tyrimai: studijų programų kokybės vertinimas. Dėstyto ir studijavimo metodai ir jų praktinis taikymas: reprodukcinių, interpretacinių ir kūrybinių mokymo(-si) metodai ir priemonės. Efektyvūs studijas skatinantys mokymo(-si) modeliai: nuoseklus ir probleminis mokymasis. Produktyvios studijų aplinkos sukūrimo strategijos. Atvirosios ir nuotolinės studijos. Studijavimo pasiekimų tikrinimas, vertinimas ir įvertinimas. Vertinimo sistemos: diagnostinė, apibendrinančioji, formuojamoji, kaupiamoji. Studijų kokybės samprata. Studijų turinio ir proceso kokybės vertinimo sistema. Dėstytojo veiklos funkcijos ir kompetencijos. Savęs pažinimas, savo veiklos vertinimas, saviugda ir profesinės karjeros planavimas.

Studijų pasiekimų vertinimas

Studijų pasiekimų vertinimo slenkstiniai kriterijai:

- Apibūdinti studijų aukštojoje mokykloje dėsningumai ir ypatumai.
- Paaiškinta studijų aukštojoje mokykloje turinio (curriculum) projektavimo metodologija.
- Apibūdinti studijų turinio kokybės kriterijai.
- Identifikuoti ir suformuluoti konkrečios studijų programos rezultatai (learning outcomes).
- Nustatyti ir aprašyti pagrindiniai studijų turinio parametrai.
- Parengtas konkrečios studijų programos dalyko aprašas.
- Teoriškai pagrįstas dalyko studijų strategijos ir modelio pasirinkimas.
- Identifikuoti adekvatūs studijų dalyko rezultatams studijavimo metodai.
- Nustatyti adekvatūs dalyko studijų pasiekimų vertinimo kriterijams vertinimo metodai.
- Parengtas dalyko turinio didaktinio vieneto realizavimo projektas.
- Įvertinti asmeniniai didaktiniai gebėjimai ir parengtas gebėjimų plėtros (saviugdų) planas.
- Interpretuoti teoriniai aukštojo mokslo didaktikos teiginiai, pravesta mokslinė diskusija.

Literatūra

Pagrindiniai šaltiniai

1. Boud D., Feltri G. (2003). *The challenge of Problem – Based Learning*. London, Stirling (USA): Kogan Page.
2. Bulajeva T. (2007). Žinių ir kompetencijų vertinimas: kaip susikurti studentų pasiekimų vertinimo metodika. Metodinė priemonė. Vilnius: "Petro ofsetas".
3. Bulajeva T., Lepaitė D., Šileikaitė-Kaishauri D. (2011) Studijų programų vadovas. VU.
4. Geoff P. (2006). *Šiuolaikinis mokymas*. Praktinis vadovas. Vilnius: Tyto Alba.
5. Laužackas R. (2008). *Kompetencijomis grindžiamų mokymo/studijų programų kūrimas ir vertinimas. Monografija*. Kaunas: VDU.
6. Marzano, R.J. (2005). *Naujoji ugdymo tikslų taksonomija*. Vilnius: Žara.
7. Weiss C. (2006). *Vertinimas*. Vilnius: Homo Liber.
8. Wilkerson L.A., Gijsselaers W. H. (2006). *Bringing Problem – Based Learning to Higher Education: Theory and Practice*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.

Papildomi šaltiniai

1. Jarvis P. (2001). *Mokymosi paradoksai*. Kaunas: KTU.
2. Lynne P. Baldwin (2010). *Active Learning in Higher Education*/SAGE journal on line <http://alh.sagepub.com/content/11/3/163.full.pdf+html>
3. Ramsden P. (2000). *Kaip mokyti aukštojoje mokykloje*. Vilnius: Aidai.
4. *Universitetinė didaktika* (2000) Švietimo studijos Nr.5. Vilnius: Garnelis.

Studijų dalyko/modulio rengėja

Prof. dr. Laima Sajienė

Patvirtinta Etnologijos mokslo krypties doktorantūros komiteto 2011 m. rugsėjo 14 d. posėdžio nutarimu, protokolo Nr. 4.

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Fakultetas	Katedra
SPK 8001	6	Politikos mokslų ir diplomatijos	Socialinės ir politinės teorijos

Pavadinimas

MOKSLO FILOSOFIJA IR METODOLOGIJA

Pavadinimas anglų kalba

PHILOSOPHY OF SCIENCE AND METHODOLOGY

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	2
Seminarai	1
Konsultacijos	-
Individualus darbas	3

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kurso tikslas – filosofiskai, kritiškai atskleisti mokslo sąvoką, jos raidą, mokslo procesą ir jo įvairovės prielaidas, nagrinėti mokslo ir filosofijos santykį ontologiniu, epistemologiniu, metodologiniu ir paradigminiu požiūriais. Tuo tikslu nagrinėjamos šiuolaikinės mokslo filosofijos temos, svarbiausios XX-XXI a. mokslo filosofijos mokyklos, dabartinės tendencijos ir polemika. Kursas plėtoja istorinį, kritinį, dialektinį, hermeneutinį, fenomenologinį, analitinį, postmodernų ir kitus požiūrius į mokslo ir filosofijos sąveikas. Būdamas iš esmės filosofinio pobūdžio, kursas atskleidžia filosofinio tyrimo prasmę ir reikšmę disertacijos rašymui. Studijų formos: paskaitos, seminarai, savarankiškas studento darbas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The aim of the course is philosophically and critically interpret development of concept of science, process and conditions of diversity of science from epistemology, ontology, methodology, paradigmatic points of view. For these purposes topics of contemporary philosophy of science, the most important schools of philosophy of science of XX-XXI centuries and contemporary tendencies are considered. The course develops historical, critical, dialectics, hermeneutics, phenomenological, analytical, postmodern and other approaches to the interrelations of philosophy and science. The course is essentially philosophical and explains sense and significance of philosophical research for the development of dissertation project. Teaching methods: lectures, seminars, individual work.

Turinys

Kaip galima mokslo filosofija? Šiuolaikinės ontologijos problemos ir mokslo filosofija: vaizduotė, komunikacinis protas ir veiksmas, institucinis žmogaus dalyvavimas ir lenktyniavimas kuriant dinamišką gyvenamąjį/simbolinį pasaulį. K. Popperio trys pasauliai ir jų skirtingos tvarkos: nuo priešastingumo iki intertekstualumo ir nelineiškumo. Šiuolaikinė epistemologija ir mąstymo ar tyrimų, programų disciplinos, režimo, galios analizė bei kritika. Metodologinio nacionalizmo kritika ir metodologinio atvirumo įgalinimas. Paradigminės mokslų jungtys ir jų pavyzdžiai. Interdisciplinariškumo privalumai, ribos ir pavojai. Filosofinė mokslo kritika ir jos ribos: esencializmo, istoricizmo, konstruktyvizmo, holizmo, partikuliarizmo, monizmo, vienareikšmiškumo ... Mokslinės verifikacijos: Occamo skustuvo, empirinė ir indukcijos, loginė ir dedukcijos ... Mokslinio falsifikacijos principo reikšmė: klaidos euristika, paraboliniai ir metaforiniai aiškinimo modeliai, meniškumo ir mokslo integraciją, alternatyvų ir lenktyniavimo šaltiniai. Kurso metu bus naudojamos A. Koyre, K.R. Popperio, T.Kuhno, P.Feyerabendo, M. Foucault, R. Rorty, J. Rouse ir kitų autorių mokslo filosofijos teiginiais, epistemologinis anarchizmas ir biheivorimas, metodologinio pliuralizmas, intersubjektyvumo, sinergetikos, refleksyvumo ir kitomis koncepcijomis. Bus nuolatos diskutuojamos humanistikos, kultūros, socialumo, gamtos ir tikslųjų mokslų sąveikos..

Studijų pasiekimų vertinimas

Bus vertinamas gebėjimas rašto būdu ir žodžiu susieti savo planuojamą daktaro temą su mokslo filosofijos tradicija; Gebėjimas išskirti mokslo filosofijos gnoseologinę, epistemologinę, ontinę, metodologinę problematiką ir susijusią diskusiją;

Remtis ir referuoti bent kelis mokslo filosofijos atstovus;

Apibūdinti skirtingą mokslinį supratimą ir įvairovės, heteronomiškumo raidą;

Įvertinti įvairovės, kismo, skirtybių dinamikos šaltinius, sinergiją ir įtaką mokslo raidai

Literatūra

Popper, K. (1959). *The logic of scientific discovery*. New York: Basic Books.

Popper, K. (1963). *Conjectures and Refutations*. London: Routledge and Kegan Paul.

Ladyman, J. (2005) *Understanding Philosophy of Science*. London, New York.

Rosenberg, A. (2005) *Philosophy of Science: A Contemporary Introduction*. New York, London.

Philosophy of Science: Contemporary Readings (2006). Eds. Y.Balashov, A.Rosenberg. London, New York.

Lange, M. (ed.) (2007) *Philosophy of Science: An Anthology*. Malden.

Feyerabend, P. (1993). *Against Method*. London: Verso.

Popper, K.R. (2001) *Rinktinė*. Vilnius.

Kuhn, T.S. (2003) *Mokslo revoliucijų struktūra*. Vilnius.

Foucault, M. (1980). *Power/Knowledge*. New York, Random House, 1980.

Rorty, R. (1991). *Objectivity, Relativism and Truth*. Philosophical Papers vol. 1. Cambridge University Press, 1991.

Rouse, J. (2002). *How Scientific Practices Matter: Reclaiming Philosophical Naturalism*. Chicago: University of Chicago Press.

Koyre, A. (1968). *Metaphysics & Measurement: Essays in Scientific Revolution* Harvard University Press.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Prof. dr. Gintautas Mažeikis, Politikos mokslų ir diplomatijos fakultetas, Socialinės ir politinės teorijos katedra

Patvirtinta Etnologijos mokslo krypties doktorantūros komiteto 2011 m. rugsėjo 14 d. posėdžio nutarimu, protokolo Nr. 4.

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Fakultetas	Katedra
ETN 8002	6	VDU Humanitarinių mokslų	Etnologijos ir folkloristikos

Pavadinimas

Etnologijos teorijos

Pavadinimas anglų kalba

Theories of Ethnology

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Seminarai	1
Konsultacijos	2
Individualus darbas	2

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kursas skirtas pirmųjų studijų metų doktorantams. Jame komparatyvistiniu požiūriu nagrinėjamos įvairios etnologijos teorijos ir jų metodologijos. Kurso tikslas – pristatyti pagrindines XX a. etnologijos, folkloristikos bei mitologijos mokyklas, jų koncepcijas bei šiuolaikinės etnologijos tendencijas. Studentai įgyja kompetenciją apibrėžti, nagrinėti bei įvertinti įvairias etnologijos mokslo raidos problemas. Studijų formos: paskaitos, seminarai, konsultacijos, savarankiškas studento darbas ir baigiamasis egzaminas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The course takes a comparative approach in understanding by various theories and methodology of ethnology, folklore and mythology. The aim of this course is to introduce the main schools and conceptions of ethnology in XX century, as well as the main authors and tendencies in contemporary ethnology. The first year doctoral students acquire competence in defining, assessing and discussing various development problems of ethnology science.

This course of the program is evaluated through the examinations, which includes lectures, seminars, consultations, student's homework, and final exam.

Turinys

Etnologijos paradigmos. Kintančios evoliucijos perspektyvos: daugialiniškas evoliucionizmas ir kultūrinė ekologija. Neo-Darvinizmas. Kultūrinis materializmas. Difuzionizmas, neodifuzionizmas ir kultūros ratų teorijos. Istorinė Boas'o mokykla: istorinis partikuliarizmas. Britų socialinė antropologija. A. Redcliff'o – Brown'o funkcionalizmas. Struktūrinis funkcionalizmas. Nuo reliatyvizmo iki kognityvinės antropologijos. Psichologinė kryptis. Struktūralizmas ir semiotika. Naratyvumo teorija. Performanso kryptis folkloristikoje. Kontekstų teorijos. Hermeneutinė fenomenologija. Intertekstualumo teorija. Komparatyvizmas. Postruktūralizmas ir feministinė antropologija. Interpretacinė antropologija. Postmodernizmas ir postmoderni antropologija.

Studijų pasiekimų vertinimas

Namų darbas – 40% pažymio;
Seminarai - 10% pažymio;
Egzaminas - 50% pažymio.

Literatūra

1. *Anthropological Theory Today* (2000)/ Ed. By Moore H. London.
2. Andrijauskas A. (2003) XX a. teorijos // *Kultūrologijos istorija ir teorija*. Vilnius. P. 250-334.
3. Banks M. (2001). *Visual Methods in Social Research*. London.
4. Baret, Stanley R. (1996) *Anthropology: A Student's Guide to Theory and Method*. Toronto.
5. Barnard A. (2000) *History and Theory in Anthropology*. Cambridge.
6. Gadamer H.-G. (1999). *Istorija Menas Kalba*. Vilnius.
7. Lotman J. (2004). *Kultūros semiotika*. Vilnius.
8. Melnikova I. (2003). *Intertekstualumas: teorija ir praktika*. Vilnius.
9. Klumbytė N. Etnografijos rašymo problemos: tradicinių ir postmodernių konvencijų kritika (2001). *Lietuvos etnologija*. Nr. 1 [10]. P. 261-274.
10. Этнологическая наука за рубежом. (1991). Москва.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Prof. dr. G. Kazlauskienė, doc. dr. Rasa Račiūnaitė-Paužuolienė, Vytauto Didžiojo universitetas, Etnologijos ir folkloristikos katedra, prof. dr. Rimantas Balsys, Klaipėdos universitetas, Baltų kalbotyros ir etnologijos katedra

Patvirtinta Etnologijos mokslo krypties doktorantūros komiteto 2011 m. rugsėjo 14 d. posėdžio nutarimu, protokolo Nr. 4.

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Fakultetas	Katedra
ETN 8003	6	LII Etnologijos skyrius	

Pavadinimas

Etninis ir kultūrinis tapatumas

Pavadinimas anglų kalba

Ethnic and Cultural Identity

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Seminarai	1
Konsultacijos	2
Individualus darbas	2

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kursas skirtas pirmųjų/antrųjų studijų metų doktorantams. Jo tikslas yra supažindinti studentus su šiuolaikiniam etnologijos mokslui reikšminga teorine bei metodologine paradigma - tapatumo tyrimais. Jo metu pateikiamas dalyko apibrėžimas, pristatomos analitinės kryptys ir teoriniai požiūriai, metodologinis savitumas ir vieta bendrame socialinių ir kultūrinių reiškinių kontekste. Studentai įgyja gebėjimus pažinti dalyką empiriniame lygmenyje, taikant tapatumo sąvoką kritiškai nagrinėti socialinius bei kultūrinius reiškinius ir įvertinti susitapatinimo (sutapatinimo) reiškinio situacinį pobūdį bei ribas. Studijų formos: paskaitos, seminarai, savarankiškas studento darbas ir baigiamasis egzaminas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

This is a course for the first/second year doctoral students. Its aim is to introduce identity studies as theoretically and methodologically significant perspective within contemporary scholarship of ethnology. The course focus on presenting of general concept, analytical tendencies, theoretical considerations and methodological specificities of the subject as well as on defining its place within the context of the other social and cultural phenomena. The students will acquire an ability to recognize the subject on empirical grounds, to utilize critically the concept of identity in analysing of social and cultural representations, and to specify the situatedness and limits of the concept itself. Teaching methods: lectures, seminars, individual work of a student and a final examination.

Turinys

Tapatumas kaip empirinis modernybės (postmodernybės) diskursas, teorija ir metodologija. Klasifikacinė tapatumo esmė ir principas, etinis bei eminis aspektai. Empirinis tapatumo diskursyvumas ir sąlyginumas. Tapatumas ir laikas, istorija ir tęstinumas. Tapatumas ir vieta. Tapatumas, kalba ir tekstas. Tapatumas: individualus ir kolektyvinis; asmeninis ir viešas. Socialinis etniškumo ir tapatumo konstravimas. Tapatumas ir nacionalizmas. Įsivaizduojamos bendruomenės. Kultūrinis tapatumo konstravimas ir raiška. „Išrasta“ tradicija, simbolizmas ir kultūros „nacionalizavimas“. Tapatumo diskurso kritika: jo politiškumas ir biurokратиškumas.

Studijų pasiekimų vertinimas

Namų darbas (mokslinio teksto parengimas) – 40% pažymio; Seminarai - 10% pažymio; Egzaminas - 50% pažymio.

Literatūra

- Anderson, Benedict. 1999. *Įsivaizduojamos bendruomenės*. Vilnius: Baltos lankos.
- Giddens, Anthony. 2000. *Modernybė ir asmens tapatumas*. Vilnius: Pradai.
- Subačius, Paulius. 1999. *Lietuvos tapatybės kalvė*. Vilnius: Aidai.
- Barth, Fredrik. 1969. Introduction. Barth F. (ed.). *Ethnic Groups and Boundaries*. Boston: Little, Brown and Company.
- Hall, Stuart, du Gay, Paul (eds). 1996. *Questions of Cultural Identity*. London: Sage publications.
- Hobsbawm, Eric, Ranger, Terence (eds). 1983. *The Invention of Tradition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Jacobson-Widding, Anita. 1983. (ed.). *Identity: Personal and Socio-Cultural*. Upsala: Acta Univ. Upsala, Upsala Studies in Cultural Anthropology.
- Löfgren, Orvar 1989. The Nationalization of Culture. *Ethnologia Europea* 19: 5-23.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Dr. Auksuolė Čepaitienė, Lietuvos istorijos institutas, Etnologijos skyrius

Patvirtinta Etnologijos mokslo krypties doktorantūros komiteto 2011 m. rugsėjo 14 d. posėdžio nutarimu, protokolo Nr. 4.

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Fakultetas	Katedra
ETN 8004	6	LII Etnologijos skyrius	

Pavadinimas

Etnosociologija

Pavadinimas anglų kalba

Ethnosociology

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Seminarai	1
Konsultacijos	2
Individualus darbas	2

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kursas skirtas antrųjų studijų metų doktorantams. Supažindinama su etnosociologija kaip mokslinė disciplina bei įvairiomis etnosociologijos objekto interpretacijomis. Aptariamas etnosociologijos santykis su kitais socialiniais bei humanitariniais mokslais. Suteikiama žinių apie taikomuosius etnosociologinius tyrimus. Studijų formos: paskaitos, seminarai, savarankiškas doktorantų darbas ir baigiamasis egzaminas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

This course covers the concept of Ethnosociology as a scientific discipline, and its relation to the other social sciences and the humanities. A survey of the main definitions: demos (folk), society, ethnics, ethnicity. The nature of ethnicity, its origins and the diversity of concepts. The primordialists and the constructivists. The ethnosocial phenomena in a modern society: ethnic adaptation, acculturation, naturalisation, consolidation, assimilation, xenophobia, nepotism, ethnocentrism, nationalism, ethnocide, stratocide, and genocide. The ethnisation of an individual as a form of socialisation. The social and political consequences of relating the "demos" and the "ethnos". Ethnicity and the forms of state structure. The ethnic structure of Lithuanian society in pre-industrial and modern eras. The ethnopopulism in Lithuania and Europe. Ethnicity and regionalism. The features of regional movement in contemporary Lithuania. The applied ethnosociological researches. This course of the program is evaluated through the examinations, which includes lectures, seminars, student's homework, and final exam.

Turinys

Etnosociologija kaip mokslinė disciplina. Jos santykis su kitais socialiniais bei humanitariniais mokslais. Pagrindinių definicijų apžvalga: demosas, sociumas, etnija, etniškumas. Etniškumo prigimtis, jo kilmės koncepcijų įvairovė. Primordialistai ir konstruktyvistai. Etnosocialiniai reiškiniai moderniojoje visuomenėje: etninė adaptacija, akultūracija, natūralizacija, konsolidacija, asimiliacija, ksenofobija, nepotizmas, etnocentrizmas, nacionalizmas, etnocidas, stratocidas, genocidas. Individo etnizacija kaip viena iš socializacijos formų. Endogamija šeimoje ir etninė atskirtis visuomenėje. „Demoso“ ir „etnoso“ sutapatinimo socialinės ir politinės pasekmės. Etniškumas ir valstybių sandaros formos. Lietuvos visuomenės etninė struktūra ikiindustrinėje ir moderniojoje epochoje. Etnopopulizmas Lietuvoje ir Europoje. Etniniai euroskepticizmo ir eurooptimizmo aspektai. Nuo kultūrinio homogeniškumo link multikultūriškumo. Etniškumas ir regionizmas. Regionizmo judėjimo ypatybės dabartinėje Lietuvoje. Taikomieji etnosociologiniai tyrimai.

Studijų pasiekimų vertinimas

Koliokviumas – 30 % galutinio pažymio; referatas ir seminarai – 20 % galutinio pažymio; baigiamasis egzaminas – 50 % galutinio pažymio.

Literatūra

1. Brass P. Ethnicity and Nationalism. London. 1991.
2. Geertz C. Interpretations of Cultures. London. 1993.
3. Lakatos I. The Methodology of Scientific Research Programmes. Cambridge. 1978.
4. Smith A. D. Nacionalizmas XX amþiuje. Vilnius. 1994.
5. Brubaker R. Pilietybė ir tautiškumas Prancūzijoje ir Vokietijoje. Vilnius. 1998.
6. Statkus N. Etniškumas ir nacionalizmas. Vilnius. 2003.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Dr. Petras Kalnius, Lietuvos istorijos institutas, Etnologijos skyrius

Patvirtinta Etnologijos mokslo krypties doktorantūros komiteto 2011 m. rugsėjo 14 d. posėdžio nutarimu, protokolo Nr. 4.

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Fakultetas	Katedra
ETN 9005	6	VDU Humanitarinių mokslų ir LII Etnologijos skyrius	Etnologijos ir folkloristikos

Pavadinimas

Etniniai procesai

Pavadinimas anglų kalba

Ethnic Processes

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Seminarai	1
Konsultacijos	2
Individualus darbas	2

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalykas skiriamas pirmųjų/antrųjų studijų metų doktorantams. Tikslas – supažindinti su etniškumo socialinių ir kultūrinių tyrimų kryptimis pasaulyje, šiandieninėmis problemomis, jų metodologiniais sprendimo būdais. Studentai įgyja kompetenciją vertinti kultūras skirtingose kultūrinėse dimensijose; skirti identitetus ir jų dermes, įvairių etninių, kultūrinių, religinių grupių tapatybės išraiškas, identifikuoti realias ir potencialias socialines ir kultūrinės problemas. Analizuojamos šiuolaikinės visuomenės socialinių ir kultūrinių procesų tyrimų aktualijos. Studijų formos: paskaitos, seminarai, konsultacijos, savarankiškas studentų darbas ir baigiamasis egzaminas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The aim of this course is to introduce the current issues of ethnicity research for the first/second year doctoral students. The objective of the course is to present the theoretical and methodological knowledge on research problems of ethnic groups' minorities, identity and alterity, development of the ethnic culture and ethnic processes research. It will discuss the actual discourses of current society research. This course of the program is evaluated through the examinations, which includes lectures, seminars, consultations, student's homework, and final exam.

Turinys

Sociokultūrinius procesus įtakojantys veiksniai, tyrimo šaltiniai, metodai ir tyrinėjimai. Kultūrinė įvairovė. „Sava“ ir „kita“ kultūra. Paribio kultūros. Lokalios bendruomenės. Globalizacijos iššūkiai. Kultūrinių grupių samprata, pobūdis, tipai. Etnokultūrinės tapatybės formos: etniškumas, rasė, tautiškumas. Etninių grupių tyrimai. Etniniai stereotipai ir autostereotipai. Grupių socialinės atskirties problemos. Tarpkultūrinės kompetencijos. Kintančios bendruomenės. Kitoniškumo sampratos. Imigracijos ir emigracijos priežastys ir pasekmės. Etniniai / religiniai konfliktai, jų paplitimas ir reguliavimo būdai. Pagrindinės šiuolaikinių tyrimų problemos.

Studijų pasiekimų vertinimas

Namų darbas (duomenų sukaupimas, apdorojimas, mokslinio teksto parengimas) – 40% pažymio;
Seminarai - 10% pažymio; Egzaminas - 50% pažymio.

Literatūra

Amit Vered, Rapport Nigel. 2002. *The Trouble with Community*. London: Pluto Press.
Barnard Alan. 2000. *History and Theory in Anthropology*. Cambridge: University Press.
Baumann Gerd, Gingrich Andre (eds.). 2004. *Grammars of Identity / Alterity: a Structural Approach*: 18–50. New York, Oxford: Berghahn.
Eriksen Thomas H. 2002. *Ethnicity and Nationalism: Anthropological Perspectives*. London: Pluto Press.
Gingrich Andre, Banks Marcus. 2006. (ed.) *Neo-nationalism in Europe & Beyond*: 1–26. New York, Oxford: Berghahn Books.
Hutchinson John, Smith D. Anthony (eds.). 1996. *Ethnicity*. Oxford, New York: Oxford University Press.
Intercultural Communication: An Advanced Resource. 1997. London, N.Y.:Routledge.
Kasatkina N., Leončikas T. 2003. Lietuvos etninių grupių adaptacija: kontekstas ir eiga. Vilnius: Eugrimas.
Lewis, R.D. 2002. Kultūrų sandūra. Kaip sėkmingai bendrauti su kitų tautų ir kultūrų atstovais. Vilnius: Alma littera.
Lietuvos tautinės mažumos. Kultūros paveldas. Vilnius, 2001.
Neuliep, J.W. 2009. Intercultural communication. A contextual approach. Sage.
Savoniakaitė Vida. (sud.). 2011. *Lietuvos etnologijos ir antropologijos enciklopedija*. Vilnius: LII leidykla.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Doc. dr. Laimutė Anglickienė, Vytauto Didžiojo universitetas, Etnologijos ir folkloristikos katedra, dr. Vida Savoniakaitė, Lietuvos istorijos institutas, Etnologijos skyrius

Patvirtinta Etnologijos mokslo krypties doktorantūros komiteto 2011 m. rugsėjo 14 d. posėdžio nutarimu, protokolo Nr. 4.

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Fakultetas	Katedra
ETN 9006	6	VDU Humanitarinių mokslų	Etnologijos ir folkloristikos

Pavadinimas

Etninės muzikos teorija

Pavadinimas anglų kalba

Theory of Ethnic Music

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Seminarai	1
Konsultacijos	2
Individualus darbas	2

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalykas skiriamas antrųjų studijų metų doktorantams. Suteikiamos etninės muzikos teorijos žinios, įgalinančios tirti etninę muziką, jos kilmę, raidą ir sąsajas su etnine istorija. Studijų formos: paskaitos, seminarai, konsultacijos, savarankiškas studentų darbas ir baigiamasis egzaminas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The aim of this course is to introduce the theory of ethnic music for the second year doctoral students. The objective of the course is to present the theoretical knowledge which are necessary for the research on the problems of beginning, development the ethnic music in the context of the ethnic history. This course of the program is evaluated through the examinations, which includes lectures, seminars, consultations, student's homework, and final exam.

Turinys

Etninės muzikos kilmės teorijos. Gamtinės ir akustinės etninės muzikos atsiradimo prielaidos. Etninės muzikos rūšys. Vokalinės ir instrumentinės muzikos kilmės problema. Etninės muzikos savybių susidarymas ir jų išsidėstymas pasaulyje. Muzikos sinkretiškumas. Tyrimo metodai. Etninė muzika – žmonijos kultūrinis kodas. Etninė muzika ir rasogenezė. Etninė muzika ir etnogenezė. Etninė muzika ir etninė kultūra. Etninės muzikos šiuolaikinio gaivinimo problemos.

Studijų pasiekimų vertinimas

Namų darbas (duomenų sukaupimas, apdorojimas, mokslinio teksto parengimas) – 40% pažymio;
Seminarai - 10% pažymio;
Egzaminas - 50% pažymio.

Literatūra

1. Apanavičius, R. (2001). *Etninė muzika. Teorijos klausimai*. Kaunas.
2. Gendrolis, E. (1994). *Kultūros ištakos*. Vilnius.
3. Lévi – Strauss, C. (1997). *Laukinis mąstymas*. Vilnius.
4. Merriam, A. P. (1964). *The Anthropology of Music*. Evanston
5. Poškaitis K. (1992). *Liaudies choreografija*. Vilnius.
6. Sachs, C. (1993). *Historia instrumentow muzycznych*. Warszawa

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Prof. habil. dr. Romualdas Apanavičius, Vytauto Didžiojo universitetas, Etnologijos ir folkloristikos katedra

Patvirtinta Etnologijos mokslo krypties doktorantūros komiteto 2011 m. rugsėjo 14 d. posėdžio nutarimu, protokolo Nr. 04.

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Fakultetas	Katedra
ETN 9008	6	VDU Humanitarinių mokslų	Etnologijos ir folkloristikos

Pavadinimas

Mito modeliai

Pavadinimas anglų kalba

Myth's Models

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Seminarai	1
Konsultacijos	2
Individualus darbas	2

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kursas skirtas pirmųjų studijų metų doktorantams. Jame susipažinama su mito traktavimu šiandieninėje humanistikoje. Kurso tikslas – aptarti mitinių struktūrų vaidmenį praeities ir dabarties kultūroje. Studentai įgyja kompetenciją atpažinti, analizuoti ir įvertinti mito modelių panaudojimą. Studijų formos: paskaitos, seminarai, konsultacijos, savarankiškas studentų darbas ir baigiamasis egzaminas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The aim of this course is to deal with the role of myth's structures. The first year students acquire competence in recognizing, discussing and assessing the use of myth's models. The main themes: phenomenon of myth; myth's models and language; myth is art's genesis; mythological systems and ethnology; myth and history; myth and philosophy. This course of the program is evaluated through the examinations, which includes lectures, seminars, consultations, student's homework, and final exam.

Turinys

Mito fenomenas. Mitinis mąstymas. Pasaulio modeliavimas mite. Mitinės universalybės. Mito modeliai ir kalba. Mitas meno genezėje. Mitas ir simbolis. Mitas ir ideologija bei sociumas. Mitologinės sistemos ir etnologija. Mitas ir istorija. Mitas ir filosofija. Mito poetika ir literatūra. Mitiniai archetipai ir psichoanalizė. Mitas ir žaidimas.

Studijų pasiekimų vertinimas

Namų darbas – 40% pažymio;
Seminarai - 10% pažymio;
Egzaminas - 50% pažymio.

Literatūra

1. Eliade M. (1996) *Amžinojo sugrįžimo mitas: archetipai ir kartotė*. Vilnius.
2. Levi-Strauss C. (1997) *Laukinis mąstymas*. Vilnius.
3. *Mitai lietuvių kultūroje* (2002) Šiauliai.
4. *Mitologija šiandien* (1996) Vilnius.
5. Toporov V. (2000) *Baltų mitologijos ir ritualo tyrimai*. Vilnius.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Prof. dr. Gražina Kazlauskienė, Vytauto Didžiojo universitetas, Etnologijos ir folkloristikos katedra

Patvirtinta Etnologijos mokslo krypties doktorantūros komiteto 2011 m. rugsėjo 14 d. posėdžio nutarimu, protokolo Nr. 4.

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Fakultetas	Katedra
ETN 9009	6	VDU Humanitarinių mokslų, LII Etnologijos skyrius	Etnologijos ir folkloristikos

Pavadinimas

Europos tautų papročiai

Pavadinimas anglų kalba

European Customs and Traditions

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Seminarai	1
Konsultacijos	2
Individualus darbas	2

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kursas skirtas antrųjų studijų metų doktorantams. Pagrindinis dėmesys kreipiamas lyginamajai Europos šalių kalendorinių ir gyvenimo ciklo papročių analizei, laiko ir teritorijos perspektyvose, išskiriant konfesinius, etninius, socialinius, ekonominius ir ideologinius jų raiškos aspektus. Taip pat kursas apima *laiko, tradicijos, tradicinės kultūros ir modernizacijos* sampratas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The course takes a comparative approach in understanding life cycle and calendar traditions of European countries. Customs and traditions will be analyzed in the context of time and territory, taking into account its confessional, ethnical, social, economical and ideological aspects. Also this course covers the concept of time, tradition, traditional culture and modernization.

Turinys

Laiko samprata: vidinis, socialinis ir istorinis laikas. Tradicijos sąvoka, tradicija, tradicinė kultūra ir modernizacija Europoje. Gyvenimo ciklo tradicijų klasifikacija. Gimimas ir krikštybos, vardynos. Brandos apeigos, religinė ir civilinė konfirmacija. Vedybos ir vestuvės, vedybų metinės. Mirtis ir laidotuvės, mirties metinių paminėjimas. Kalendoriaus istorija, pastoviosios ir kilnojamos šventės. Pavasario ir vasaros kalendoriniai papročiai. Rudens ir šeimos kalendoriniai papročiai. Darbo (pabaigtuvių) ir profesinės šventės. Bažnytinės (parapijos) šventės. Miesto ir valstybinių (tarptautinių) švenčių specifika. Gimtadieniai ir vardadieniai, jubiliejai. Kitos tradicinės ir moderniosios šventės.

Studijų pasiekimų vertinimas

Namų darbas – 40% pažymio; Seminarai - 10% pažymio; Egzaminas - 50% pažymio.

Literatūra

- Bell C. Ritual. Perspectives and dimensions. New York, Oxford: Oxford University Press, 1997.
- The Invention of Tradition (eds. E. Hobsbawm and T. Ranger). Cambridge: Cambridge University Press, 1983.
- Vaicekauskas A. *Lietuvių žiemos šventės/Lithuanian Winter Holidays/*. Kaunas: VDU leidykla, 2005.
- Kalendarnyje obyčaji i obriady v stranach zarubiežnoi Evropy /European Calendar Customs and Rites/ (ed. S. A. Tokarev). Moskva: Nauka, 1983.
- Šaknys Ž. B. Jaunimo brandos apeigos Lietuvoje /Youth's Initiation Rites in Lithuania/. Vilnius: Pradai, 1996.
- Vyšniauskaitė A., Kalnius P., Paukštytė R. Lietuvių šeima ir papročiai /Lithuanian Family and traditions/. Vilnius: Vaga, 1995.
- Roždienijie riebionka v obyčajach i obriadach. Strany zarubiežnoj Evropy /European Childbirth Customs and Rites/. (ed. N. N. Gracianskaja i A. N. Kožanovskij), Moskva: Nauka, 1999.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Doc. dr. Arūnas Vaicekauskas, Vytauto Didžiojo universitetas, Etnologijos ir folkloristikos katedra, dr. Žilvytis Šaknys, Lietuvos istorijos institutas, Etnologijos skyrius

Patvirtinta Etnologijos mokslo krypties doktorantūros komiteto 2011 m. rugsėjo 14 d. posėdžio nutarimu, protokolo Nr. 4.

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Fakultetas	Katedra
ETN 9010	6	KU Humanitarinių mokslų	Baltų kalbotyros ir etnologijos

Pavadinimas

Lyginamoji mitologija

Pavadinimas anglų kalba

Comparative mythology

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Seminarai	1
Konsultacijos	2
Individualus darbas	2

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kursas skirtas pirmųjų/antrųjų studijų metų doktorantams. Suteikiama žinių apie mitus ir mitologiją; mitų tyrimo istoriją ir metodus; mito raidą nuo tikros istorijos iki sakmės; baltų ir kitų indoeuropiečių mitus apie pasaulio kilmę; šaltinius, žymiausius tyrinėtojus ir jų darbus, svarbiausius mitus; universalias ir bendraindoeuropietiškas mitologemas, jų atspindžius baltų mitologijoje, apie universaliųjų mitologemų prasmę šiandienos kultūroje. Studijų formos: paskaitos, seminarai, konsultacijos, savarankiškas studentų darbas ir baigiamasis egzaminas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

This is a course for the first/second year doctoral students. The knowledge is provided about myths and mythology ; the history and methods of the research into myths; the evolution of a myth from a true story to a legend; the myths of the Balts and other Indo-European peoples about the origin of the world; the sources, outstanding researchers, and their works, as well as major myths; the universal and common Indo-European mythologemes and their reflection in the Baltic mythology; and about the meaning of the universal mythologemes in the contemporary culture.

This course of the program is evaluated through the examinations, which includes lectures, seminars, consultations, student's homework, and final exam.

Turinys

Lyginamosios mitologijos objektas, mitas ir mitologija, mitų tyrimo istorija ir metodai. Kosmogoniniai mitai. Teogoniniai ir anropogoniniai mitai. Žemės mitologija. Dangaus mitologija. Augalų mitologija. Gyvūnų mitologija. Vandens mitologija. Ugnies mitologija. Preegzistencija. Sielos fenomenologija. Mirties ir pomirtinio gyvenimo sampratos kaita.

Studijų pasiekimų vertinimas

Namų darbas (mokslinio teksto parengimas) – 40% pažymio; Seminarai - 10% pažymio; Egzaminas - 50% pažymio.

Literatūra

Balsys, Rimantas. Lietuvių ir prūsų dievai deivės, dvasios: nuo apeigos iki prietaro. Klaipėda: KU Leidykla, 2010.

Durkheim, Émile. Elementarios religinio gyvenimo formos: toteminė sistema Australijoje. Vilnius, 1999

Eliade, Mircea. Šventybė ir pasaulietiškas. Vilnius, 1997.

Campbell, Joseph. Герой с тысячьо лицами : миф, архетип, бессознательное. София, 1997.

Cotterell, Arthur. A dictionary of world mythology. Oxford, Melbourne: Oxford University Press, 1986

Csapo, Eric. Theories of mythology. Malden: Blackwell Publishing, 2005.

Lévi – Strauss, Claude. *Laukinis mąstymas*. Vilnius, 1997.

Puhvel, Jaan. Lyginamoji mitologija. Vilnius, 2001.

Мифы народов мира : энциклопедия в двух томах. М., 1998

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Prof. dr. Rimantas Balsys, Klaipėdos universitetas, Baltų kalbotyros ir etnologijos katedra

Patvirtinta Etnologijos mokslo krypties doktorantūros komiteto 2011 m. rugsėjo 14 d. posėdžio nutarimu, protokolo Nr. 4.

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Fakultetas	Katedra
ETN 9011	6	KU Humanitarinių mokslų fakultetas	Baltų kalbotyros ir etnologijos katedra

Pavadinimas

Muzikinė antropologija

Pavadinimas anglų kalba

The Anthropology of Music

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Seminarai	1
Konsultacijos	2
Individualus darbas	2

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalykas skiriamas pirmųjų arba antrųjų studijų metų doktorantams, tiek turintiems įvairaus lygio muzikinį išsilavinimo pagrindus, tiek ir jų neturintiems. Suteikiamos žinios, įgalinančios suvokti vietinės muzikos bei jos elementų reikšmę atskirų pasaulio tautų bei regioninių kultūrų atstovų pasaulėjautos, gyvenamosios, tautinio identiteto, tarpusavio socialinių santykių formavimuisi bei jų raidai. Studijų formos: paskaitos, seminarai, konsultacijos, savarankiškas studentų darbas ir baigiamasis egzaminas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

This course is proposed for the first or the second year doctoral students having any level musical education background or staying without it. The aim of the course is to give the basic knowledge and understanding of native and local music or its elements' importance in the fields of formation and development of world-outlook, way of living, national identity, social inter-relations for representatives of particular nations or cultural groups in global level. This course of the program is evaluated through the examinations, lectures, seminars, consultations, student's homework, and final exam.

Turinys

Muzikinės antropologija – sudėtinė sociokultūrinės antropologijos dalis. Muzikinės antropologijos ir etnomuzikologijos tarpusavio saitai ir skirtumai. Archeomuzikologija ir muzikinė antropologija. Rekonstrukcinės muzikinių kultūrų raidos ir globalinio pobūdžio teorijos. Kantometrija. Socialinis tradicinės muzikos perteikėjų kontekstas. Muzikinės tradicijos regioninio paplitimo dėsniumai. Muzikinė antropologija XX a. pabaigoje. Tradicinio muzikavimo bei dainavimo fenomenas šių dienų globaliosios muzikinės kultūros kontekste ir nauji jo tyrimų metodai. Pasaulio muzikos fenomenas (world music) ir jo santykis su regioninės tradicinės muzikos perteikėjų patirtimi. Muzikinės antropologijos perspektyvos, jos vieta taikomosios antropologijos kontekste.

Studijų pasiekimų vertinimas

Namų darbas (duomenų sukaupimas, apdorojimas, mokslinio teksto parengimas) – 40% pažymio;
Seminarai - 10% pažymio; Egzaminas - 50% pažymio.

Literatūra

- Chase, Gilbert (1976). *Musicology, History and Anthropology: Current Thoughts* // Grubbs, John W. 1976. *Current Thought in Musicology*, Leeman Perkins (Austin, Texas): University of Texas Press, p. 231-246.
- Kaemmer, John E. (1993). *Music in Human Life: Anthropological Perspectives on Music*. Austin: University of Texas Press.
- Lee, Kang-Sook (1979). *Anthropology and Ethnomusicology* // Konggan 143(5):90-93, May 1979.
- Lomax, Alan (1968). *Folk Song Style and Culture: A staff Report on Cantometrics*.
- McLeod, Norma (1974). *Ethnomusicological Research and Anthropology* // Annual Review of Anthropology. Palo Alto, California, USA, 1974, vol. 3, p. 99-115.
- Merriam, Alan P. (1964). *The Anthropology of Music*. Evanston: Northwestern University Press.
- Nettl, Bruno & Bohlman, Philip V. (1991). *Comparative Musicology and Anthropology of Music: Essays on the History of Ethnomusicology*. Chicago Studies in Ethnomusicology, Chicago: University of Chicago Press.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Prof. dr (hp). Rimantas Sliužinskas, Klaipėdos universitetas, Baltų kalbotyros ir etnologijos katedra

Patvirtinta Etnologijos mokslo krypties doktorantūros komiteto 2011 m. rugsėjo 14 d. posėdžio nutarimu, protokolo Nr. 4.

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Fakultetas	Katedra
ETN 9012	6	VDU Humanitarinių mokslų	Etnologijos ir folkloristikos

Pavadinimas

Šeimos ir lyčių studijos

Pavadinimas anglų kalba

Family and gender studies

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Seminarai	1
Konsultacijos	2
Individualus darbas	2

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kurso tikslas – nagrinėti šeimos ir lyčių studijų koncepcijas tarpkultūriniame kontekste. Doktorantai įgyja kompetenciją apibrėžti, analizuoti bei įvertinti įvairias šeimos ir lyčių tyrimų teorijas, taikyti teorines žinias praktinėje veikloje. Studijų formos: paskaitos, seminarai, konsultacijos, savarankiškas studento darbas ir baigiamasis egzaminas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

Objectives of the course: to study the family and gender in the cross-cultural context. The course takes a comparative approach in understanding the gender stratification in different societies, as well as, family's customs and traditions by various cultures. The doctoral students acquire competence in defining, assessing and discussing various theories of gender studies. This course of the program is evaluated through the examinations, which includes lectures, seminars, consultations, student's homework, and final exam.

Turinys

Šeimos ir lyčių tyrimų objektas, uždaviniai, pagrindinės sąvokos. Šeimos ir lyčių tyrimų metodologija. Šeimos ir lyčių tyrimų Europoje ir JAV apžvalga. Svarbiausios lyčių tyrimų teorijos. Lyties samprata bei lyčių vaidmenų istorinė kaita. Biologinis, socialinis, kultūrinis lyčių tapatumas. Vyrų ir moterų seksualumas. Lyčių stratifikacija ir socializacija. Šeimos sandara, formos ir funkcijos. Šeimos modelis ir jo pokyčiai šiuolaikinėje visuomenėje. Šeimos papročių ir kultūrinių tradicijų ypatybės. Reprodukcija, nėštumas, pogimdyvinis laikotarpis. Vedybos ir namų ūkis. Netekties kultūrinės perspektyvos: senatvė ir mirtis. Šiuolaikinės šeimos politikos aspektai Europos Sąjungoje.

Studijų pasiekimų vertinimas

Namų darbas – 30% pažymio; Seminarai - 20% pažymio; Egzaminas - 50% pažymio.

Literatūra

Cressy D. (1999) *Birth, Marriage and Death. Ritual, Religion, and the Life-Cycle in Tudor and Stuart England*. Oxford: Oxford University Press. (1 egz. VDU Etnologijos ir folkloristikos katedroje)
Defining Females. The Nature of Women in Society. (1993). Ed. by S. Ardener. Oxford: Berg Publishers.
 Hey D. (1993) *The Oxford Guide to Family History*. Oxford: Oxford University Press. (1 egz. VDU)
Lyčių studijos ir tyrimai: teminis straipsnių rinkinys. (2005-2009) T. 1-7. (6 egz. VDU bibliotekoje)
Lietuvos šeima: tarp tradicijos ir naujos realybės. (2009) Sud. V. Stankūnienė, A. Maslauskaitė. Vilnius: Socialinių tyrimų institutas. (2 egz. VDU bibliotekoje)
 Miškinis K. (2006) *Šeima pasaulio šalių kultūrose: vadovėlis*. Kaunas: LKKA leidykla. (4 egz. VDU)
 Moore H. (2000) *Whatever Happened to Women and Men? Gender and Other Crises in Anthropology*. Iš: *Anthropological Theory Today*. Ed. By H. Moore. Cambridge: Polity Press. (1 egz. VDU Etnol. kat.)
Pasaulis ir šeima: nacionaliniai šeimos ypatumai. (1992). Vilnius: FSTI. (2 egz. VDU)
 Utrio K. (1998) *Ievos dukterys: Europos moters ir šeimos istorija*. Vilnius: Tyto alba. (2 egz. VDU)
 Stankūnienė V., Jasilionienė A., Jančaitytė R. (2005) *Šeima, vaikai, šeimos politika: modernėjimo prieštaros: [kolektyvinė monografija]*. Vilnius: Socialinių tyrimų institutas. (4 egz. VDU)
 Vyšniauskaitė A., Paukštytė R., Kalnė P. (2008) *Lietuvių šeima ir papročiai*. Vilnius: Mintis. (15 egz. VDU)

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Doc. dr. Rasa Račiūnaitė-Paužuolienė, VDU, Etnologijos ir folkloristikos katedra

Patvirtinta Etnologijos mokslo krypties doktorantūros komiteto 2011 m. rugsėjo 14 d. posėdžio nutarimu, protokolo Nr. 4.

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Fakultetas	Katedra
ETN 9013	6	VDU Humanitarinių mokslų	Etnologijos ir folkloristikos

Pavadinimas

Tautosakos poetika

Pavadinimas anglų kalba

Poetics of Folklore

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Seminarai	1
Konsultacijos	2
Individualus darbas	2

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Dalykas skirtas doktorantams, kurių disertacijos tyrimo objektas yra folkloras. Daugiausia dėmesio skiriama supažindinimui su tradicinio folkloro poetika. Atskleidžiami įvairių folkloro rūšių ir žanrų poetikos ypatumai. Analizuojamas ir šiuolaikinis folkloras, gilinantis į tradicinės poetikos perėmimą ir inovacijas. Lietuvių folkloro poetikos bruožai lyginami su kitų tautų.

Studijų formos: paskaitos, seminarai, konsultacijos, savarankiškas studentų darbas ir baigiamasis egzaminas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

This course is devoted for doctoral students researching folklore. The objective of the course is to present the theoretical knowledge of poetics of different folklore genres. The features of traditional poetics of Lithuanian folklore are compared with the features of other nations. The poetics of contemporary folklore is analyzed too.

This course of the program is evaluated through the examinations, which includes lectures, seminars, consultations, student's homework, and final exam.

Turinys

Pagrindiniai mito poetikos ypatumai. Mito poetikos įtaka folkloro rūšims ir žanrams. Tradicinių liaudies dainų poetinis garsynas, leksika, semantika ir sintaksė. Tradicinių liaudies dainų komponavimas ir eilėdara. Naujoviškųjų dainų poetikos bruožai. Raudų poetika. Baladžių, bylinių ir romanų poetikos ypatumai. Siužeto, kompozicijos ir meninės kalbos bruožai įvairių žanrų pasakose. Specifinė meninės funkcijos raiška sakmėse. Oracijų, pasakojimų ir anekdotų poetika. Patarlių struktūriniai modeliai, fonika ir semantika. Mįslių struktūros ir semantikos bruožai. Pateikėjo individualybės apraiškos folkloriniame kūrinyje. Tradicinės poetikos perėmimas ir inovacijos šiuolaikiniame folklore.

Studijų pasiekimų vertinimas

Namų darbas (duomenų sukaupimas, apdorojimas, mokslinio teksto parengimas) – 40% pažymio;
Seminarai - 10% pažymio; Egzaminas - 50% pažymio.

Literatūra

Aleksynas, K. (1971). Lietuvių liaudies dainų kalbinės stilistinės ypatybės. – *Literatūra ir kalba*, t. 11. Vilnius, 7-230.

Grigas, K. (1976). *Lietuvių patarlės*. Vilnius.

Kerbelytė, B. (2005). *Tautosakos poetika. Mokymo priemonė etnologijos specialybės studentams*. Kaunas.

Sadauskienė, J. (2006). *Didaktinės lietuvių dainos: Poetinių tradicijų sandūra XIX-XX a. pradžioje*. Vilnius.

Sauka, D. (1970). *Tautosakos savitumas ir vertė*. Vilnius.

Sauka, L. (1978). *Lietuvių liaudies dainų eilėdara*.

Sruoga, B. (1957). Dainų poetikos etiudai. – Sruoga B. *Raštai*, t. 6. Vilnius, 103-328.

История всемирной литературы, t. 1 (1983). Москва.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Prof. dr. Gražina Kazlauskienė, Vytauto Didžiojo universitetas, Etnologijos ir folkloristikos katedra

Patvirtinta Etnologijos mokslo krypties doktorantūros komiteto 2011 m. rugsėjo 14 d. posėdžio nutarimu, protokolo Nr. 4.

STUDIJŲ DALYKO/MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Fakultetas	Katedra
ETN 9014	6	VDU Humanitarinių mokslų	Etnologijos ir folkloristikos

Pavadinimas

Miesto kultūros studijos

Pavadinimas anglų kalba

Urban cultural studies

Studijų būdas	Kreditų skaičius
Paskaitos	1
Seminarai	1
Konsultacijos	2
Individualus darbas	2

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Kurso tikslas – pristatyti pagrindines miesto kultūros studijų koncepcijas bei tyrimų tendencijas. Studentai įgyja kompetenciją apibrėžti, nagrinėti bei įvertinti įvairias miesto kultūros studijų raidos problemas. Studijų formos: paskaitos, seminarai, konsultacijos, savarankiškas studento darbas ir baigiamasis egzaminas.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The aim of this course is to introduce the main conceptions, problems and tendencies of urban cultural studies. The doctoral students acquire competence in defining, assessing and discussing various problems of urban cultural studies. This course of the program is evaluated through the examinations, which includes lectures, seminars, consultations, student's homework, and final exam.

Course contents: The main concepts of urban cultural studies. The peculiarities of urban fieldwork. Urban cultural studies in Europe and USA. Theory of urbanism and urban life as specific social phenomenon. Everyday life and cultural identity of city and suburb dwellers. Social organization and cultural practices of city dwellers. Stereotypes of large cities and city dwellers. Migration of city dwellers. Social network of urban communities (residential area, neighborhood, market-place). Social problems of large cities. A culture of poverty in a variety of urban environments. Kinship relations and functions in urban culture. Influence of political and economic forces that transform urban environment. Ethnicity in urban areas. Postmodernity in urban life.

Turinys

Miesto kultūros tyrimų ypatumai. Miesto kultūros tyrimai Europoje ir JAV. Urbanizmo teorija; miesto gyvenimas kaip specifinis socialinis reiškiny. Miesto ir priemiesčių gyventojų kasdienybė ir kultūrinis tapatumas. Miesto gyventojų grupių socialinė organizacija ir kultūriniai įpročiai. Didžiųjų miestų ir jų gyventojų stereotipai. Miesto gyventojų migracija. Miesto bendruomenių (mikrorajonų, kaimynų, turgaus) socialiniai tinklai. Didžiųjų miestų socialinės problemos. Skurdo kultūra miesto aplinkoje. Giminytės ryšiai ir funkcijos miesto kultūroje. Politinių ir ekonominių jėgų įtaka miesto aplinkai. Etniškumo raiška miesto erdvėse. Postmodernumo tendencijos miesto gyvenime.

Studijų pasiekimų vertinimas

Namų darbas – 30% pažymio;
Seminarai - 20% pažymio;
Egzaminas - 50% pažymio.

Literatūra

Dijokienė D. (2009) *Urbanistinis istorinių priemiesčių paveldas*. Vilnius: Technika. (el. knyga internete)
Gottdiener M., Budd L. (2005) *Key Concepts in Urban Studies*. London: Sage Publication. (1 egz. VDU)
Parker S. (2005) *Urban Theory and the Urban Experience: Encountering the City*. London-New York:

Routledge. (1 egz. VDU)

Miestiečiai: vilniečių ir kauniečių tapatumo, savivokos bei požiūrių sociologinė analizė. (1997) Sud. E. Krukauskienė. Vilnius: Lietuvos filosofijos ir sociologijos institutas. (1 egz. VDU)

Račiūnaitė-Paužuolienė R. (2010) Miesto antropologija, *Lietuvos tapatybė. Etnologijos ir antropologijos enciklopedija* – <http://identitetas.mch.mii.lt/>.

Račiūnaitė R. (2005). Nacionalinių vertybių ir miestietiškos sąmonės plėtra: tarpukario Kaunas ir jo priemiesčiai, *Lietuvos etnologija: socialinės antropologijos ir etnologijos studijos*, 4 (13), 111-133. (1 egz. VDU)

Rytų ir Vidurio Europos miestų kaita: architektūriniai, kultūriniai ir socialiniai aspektai. (2009) Sud. N. Milerius. Vilnius: VU leidykla. (1 egz. VDU)

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Doc. dr. Rasa Račiūnaitė-Paužuolienė, Vytauto Didžiojo universitetas, Etnologijos ir folkloristikos katedra

Patvirtinta Etnologijos mokslo krypties doktorantūros komiteto 2011 m. rugsėjo 14 d. posėdžio nutarimu, protokolo Nr. 4.